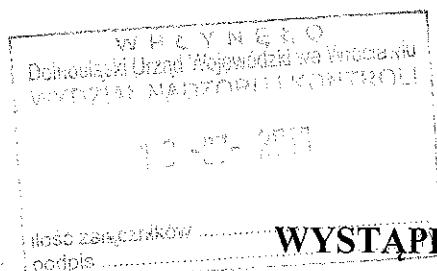

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 10 lipca 2013 r.

PS-KNPS.431.2.12.2013/PSZ

Przełożona Generalna
Zgromadzenia Sióstr
Św. Marii Magdaleny od Pokuty
Lubań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 20 i 21 czerwca 2013 r. na podstawie art. 122 i art. 123 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013, poz. 135, ze zm.), zespół kontrolny w składzie: Piotr Szafarowicz – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu i Honorata Borowiec – starszy inspektor wojewódzki, kontroler z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Ognisku Wychowawczym dla Dziewcząt w Lubaniu przy ul. Wrocławskiej 17.

Zakres kontroli obejmował działalność placówki opiekuńczo – wychowawczej w zakresie dokumentowania pracy opiekuńczej i wychowawczej. Kontrolę przeprowadzono w oparciu o Plan Kontroli na I półroczu 2013 roku zatwierdzony w dniu 28 grudnia 2012 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego.

W okresie kontroli, tj. od dnia 1 stycznia 2012 r. do dnia 20 czerwca 2013 r. funkcję Dyrektora placówki pełniła Siostra Jadwiga Kępa, odpowiedzialna za wykonywanie zadań objętych kontrolą. W zakresie działalności jednostki objętej kontrolą wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Zgodnie z decyzją Wojewody Dolnośląskiego Nr PS.IA 9013/8/08 z dnia 7 lutego 2008 roku Zgromadzenie Sióstr Św. Marii Magdaleny od Pokuty w Lubaniu posiada zezwolenie wydane na czas nieokreślony na prowadzenie Ogniska Wychowawczego dla Dziewcząt w Lubaniu. Regulaminowa liczba miejsc w Placówce wynosi 14. W dniu kontroli, tj. 20 czerwca 2013 roku w Ognisku zamieszkiwało 16 wychowanek w wieku od 13 do 18 lat. Z grupy wychowanek, jedna realizuje obowiązek szkolny w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym we Wrocławiu a w dni wolne od nauki urlopowana jest do domu rodzinnego, natomiast druga przebywa „na ucieczce” od ok. 12 miesięcy.

Po dniu 1 stycznia 2012 roku, tj. wejścia w życie przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Lubaniu działający w imieniu Starosty Powiatu wydał 6 skierowań do Ogniska Wychowawczego dla Dziewcząt. Do skierowania każdej z wychowanek dołączono akt urodzenia, postanowienie lub zarządzenie sądowe, dokumentację zdrowotną i kartę szczepień, dokumenty szkolne oraz informację o prowadzonej pracy z rodziną dziecka i jej rezultatach. W przypadku sióstr Aleksandry i Małgorzaty B. była to dokumentacja z rozwiązanej rodziny zastępczej, natomiast w przypadku Natalii K. opinia RODK zawierająca obszerną opinię na temat jej środowiska rodzinnego.

W Ognisku Wychowawczym dla Dziewcząt prowadzona jest ewidencja dzieci w formie elektronicznej zawierająca następujące informacje: imię i nazwisko, datę i miejsce urodzenia, adres ostatniego miejsca zamieszkania, aktualny adres zamieszkania rodziców dziecka lub jego opiekunów prawnych, pesel, powiat pochodzenia dziecka, datę przyjęcia i opuszczenia placówki.

Na podstawie § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720), w placówce zostały sporządzone diagnozy psychofizyczne dla 15 wychowanek. Diagnozy zawierają informacje i dane dotyczące mocnych stron dziecka, przyczyn kryzysu w rodzinie, relacji dziecka z otoczeniem oraz jego rozwoju. W diagnozach określono również wskazania do pracy pedagogicznej z dzieckiem oraz jego rodziną, a także odpowiednio do wieku, rozwoju i doświadczeń każdej wychowanki wskazania dotyczące przygotowania do przejścia do pieczy rodzinnej lub usamodzielnienia.

We wrześniu 2012 roku na podstawie diagnoz psychofizycznych przygotowano dla każdej wychowanki Ogniska „plan pomocy”. Tylko w przypadku jednej wychowanki (Dalia M.) dokument opracowano we współpracy z asystentem rodziny, o którym mowa w art. 15 – 17 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Każdy przedłożony w czasie kontroli plan pomocy wyznaczał główny cel pracy z dzieckiem. Dla 11 wychowanek było to przygotowanie do usamodzielnienia, a dla 5 powrót do rodziny biologicznej. Wszystkie plany pomocy zawierały określone działania długo i krótkoterminowe w następujących obszarach: środowisko rodzinne, nauka szkolna, rozwój emocjonalno – społeczny, zdrowie i usamodzielnienie. Plany pomocy były modyfikowane, ostatnio w styczniu i czerwcu 2013 roku po posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 stycznia 2012 roku w Ognisku Wychowawczym dla Dziewcząt odbyły się cztery posiedzenia zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka. Na podstawie przepisów przejściowych i końcowych Działu X ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dwa posiedzenia w roku 2012 przeprowadzono na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2007 roku w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych, natomiast dwa kolejne posiedzenia w roku 2013 już na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów.

W dniach 30 i 31 stycznia 2012 roku oraz 18 i 19 czerwca 2012 roku odbyły się posiedzenia Stałego Zespołu w składzie: dyrektor, pedagog, pracownik socjalny i wychowawcy. Na posiedzenia nie zaproszono przedstawicieli właściwego centrum pomocy rodzinie oraz ośrodka adopcyjno – opiekuńczego. Stałe Zespoły dokonały oceny sytuacji wszystkich wychowanek w obszarach wskazanych w § 10 ust. 2 rozporządzenia z 2007 roku oraz sporządzono opinie o zasadności dalszego pobytu w placówce. Dyrektor Ogniska, w obu przypadkach, nie przekazała wspomnianej opinii, w zależności od dokonanej oceny, ani do sądu, ani do ośrodka adopcyjno – opiekuńczego, ani do właściwego centrum pomocy.

W dniach 14 i 16 stycznia 2013 roku oraz 6 i 12 czerwca 2013 roku odbyły się posiedzenia Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w składzie: dyrektor, pedagog, pracownik socjalny i wychowawcy. Na posiedzenia nie zaproszono przedstawicieli organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z powiatów pochodzenia wychowanek. Zespoły dokonały okresowej oceny sytuacji wszystkich wychowanek w obszarach wskazanych w art. 136 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz sformułowały wnioski o zasadności dalszego pobytu dziecka w placówce i przekazały go właściwemu sądom opiekuńczym.

W Ognisku Wychowawczym dla Dziewcząt prowadzone są raz w miesiącu dla każdej wychowanki karty pobytu zawierające oceny w skali od 0 do 5 następujących obszarów: stosunek do rodziców, relacje dziecka z rodzicami, funkcjonowanie społeczne w placówce i poza placówką, nauka szkolna, samodzielność, funkcjonowanie emocjonalne, stan zdrowia,

szczególne potrzeby oraz znaczące dla dziecka wydarzenia. Dodatkowo, wychowawcy prowadzą własną dokumentację, w której opisywane jest znaczenie poszczególnych ocen.

Pedagog i psycholog Ogniska Wychowawczego dla Dziewcząt prowadzą dla każdej wychowanki osobne arkusze badań i obserwacji pedagogicznych i psychologicznych. Dokumenty zawierają informacje dotyczące przeprowadzonych badań, dokonanych obserwacji oraz wniosków i uwag. Do końca grudnia 2012 roku w placówce prowadzona była również dla każdej wychowanki karta udziału w zajęciach specjalistycznych z opisem ich przebiegu. Od stycznia 2013 roku zgodnie z zapisem § 17 ust. 3 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej prowadzona jest dla wszystkich wychowanek karta udziału w zajęciach prowadzonych przez pedagoga i psychologa. W dokumencie odnotowuje się udział w zajęciach grupowych, korekcyjnych, wyrównawczych, terapii pedagogicznej, psychologicznej i wsparcia, poradnictwa zawodowego oraz przygotowania do usamodzielnienia.

W Ognisku Wychowawczym dla Dziewcząt od 1 stycznia 2013 roku w rejestrze dyżurów nocnych odnotowuje się wymagane co najmniej trzykrotne obchody pracownika sprawującego opiekę w porze nocnej. Powyższy obowiązek wynika z zapisu § 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 100 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektor placówki opiekuńczo – wychowawczej zobligowany jest do zgłaszania do ośrodka adopcyjnego dzieci z uregulowaną sytuacją prawną w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających. Na dzień kontroli, tj. 20 czerwca 2013 roku w Ognisku Wychowawczym dla Dziewcząt w Lubaniu było sześć wychowanek z uregulowaną sytuacją prawną (prawomocne postanowienia o pozbawieniu władzy rodzicielskiej i ustanowieniu opieki prawnej). Dyrektor placówki przedłożyła dokumenty potwierdzające zgłoszenie ww. dzieci do Ośrodka Adopcyjnego „Nadzieja” w Jeleniej Górze.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 20 czerwca 2013 roku cztery wychowanki Ogniska zostały usamodzielnione. W przypadku Żanety B. i Justyny Z. przygotowanie indywidualnego programu usamodzielnienia i wskazanie opiekuna usamodzielnienia nastąpiło z naruszeniem terminów, o których mowa w art. 145 ust. 2 i 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Egzemplarze indywidualnych programów usamodzielnienia będące w posiadaniu placówki nie zostały również podpisane i zatwierdzone przez kierownika centrum pomocy.

Z danych ewidencji wynika, że w roku 2013 dwie wychowanki osiągną pełnoletność (Nikola K. w lipcu, Aleksandra B. w sierpniu). W dniu kontroli stwierdzono, że w dokumentacji obu dziewcząt znajdują się już przygotowane indywidualne programy usamodzielnienia oraz wskazano dla nich opiekunów usamodzielnienia.

Na podstawie § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, dyrektor placówki opiekuńczo – wychowawczej ustala co miesiąc dla każdego wychowanka powyżej 5 roku życia kwotę pieniężną do własnego dysponowania w wysokości nie mniejszej niż 10 zł i nie wyższej niż 80 zł.

W wyniku analizy wybranych list wypłat „kieszonkowego” za styczeń, luty i marzec 2012 roku oraz za styczeń, luty i marzec 2013 roku stwierdzono, że większość wychowanek ma wypłacane kwoty w prawidłowej wysokości, potwierdzone podpisami. Jednakże w przypadku Roksany Sz., Izabeli M., Grażyny L., Patrycji M., Magdaleny K. i Katarzyny K. stwierdzono przyznaną kwotę w wysokości 0 zł lub wpis „pozbawiona”. Jest to niezgodne z obowiązującymi przepisami.

Realizując zapis art. 33 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pracownik socjalny zatrudniony w Ognisku Wychowawczym dla Dziewcząt w oparciu o roczny plan pracy pracownika socjalnego przygotowuje i w miarę rozpoznanych możliwości realizuje plany pracy z rodziną każdej wychowanki. Głównym celem pracy

socjalnej jest diagnoza środowiska rodzinnego wychowanki oraz ocena możliwości powrotu do rodziny własnej. W ramach realizacji powyższych zadań, pracownik socjalny dba o podtrzymywanie więzi emocjonalnych dzieci z rodzinami, współpracuje z instytucjami wspierającymi rodzinę oraz motywuje rodziców do podjęcia zatrudnienia, leczenia odwykowego czy zmiany stylu życia. Pracownik socjalny organizuje spotkania z rodzinami zarówno w miejscu ich zamieszkania, jak i w placówce. W miarę możliwości spisywane są kontrakty socjalne.

Zgodnie z § 5 rozporządzenie w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, Dyrektor Ogniska Wychowawczego dla Dziewcząt w Lubaniu opracowała i wdrożyła „Procedurę postępowania na wypadek samowolnego oddalenia się wychowanki”. Procedura zakłada konieczność powiadomienia o nieobecności dziecka jego rodziców, opiekunów prawnych, Policję, sąd i centrum pomocy w ciągu 24 godzin. Dodatkowo, należy przeprowadzić postępowanie wyjaśniające. Wszystkie osoby sprawujące opiekę nad wychowanymi w placówce potwierdziły własnoręcznym podpisem przyjęcie do wiadomości i stosowania powyższej procedury.

W wyniku przeprowadzonej kontroli problemowej w trybie zwykłym w Ognisku Wychowawczym dla Dziewcząt w Lubaniu stwierdza się następujące nieprawidłowości:

1. Liczba wychowanek zamieszkujących w placówce jest większa niż zezwolono w Decyzji Wojewody Dolnośląskiego.
2. W skład Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka nie wchodził przedstawiciel organizatora rodzinnej pieczy zastępczej z powiatu pochodzenia dziecka.
3. Karty Pobytu prowadzone są w oparciu o nieobowiązujące przepisy prawa.
4. Przygotowanie indywidualnego programu usamodzielnienia i wyznaczenie dla wychowanki opiekuna usamodzielnienia nastąpiło z naruszeniem terminu określonego w przepisach prawa.
5. W odniesieniu do kilku wychowanek wypłata „kieszonkowego” była wstrzymana lub przyznana w kwocie 0 zł.

Informuję, że w wyniku zakończonej kontroli oraz wobec dokonanych ustaleń i stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się zalecenie pokontrolne:

1. Doprowadzić do zgodności liczbę wychowanek przebywających w placówce do limitu miejsc.

Podstawa prawna: Decyzja Wojewody Dolnośląskiego Nr PS.IA 9013/8/08 z dnia 7 lutego 2008 r. i art. 95 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013, poz. 135, ze zm.)

Termin realizacji zalecenia: **niezwłocznie**

2. W skład Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka należy włączyć przedstawiciela organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz w miarę potrzeb również asystenta rodziny i przedstawiciela ośrodka adopcyjnego.

Podstawa prawna: art. 137 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013, poz. 135, ze zm.)

Termin realizacji zalecenia: **na bieżąco**

3. Karty pobytu dziecka należy prowadzić w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

Podstawa prawna: § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Termin realizacji zalecenia: **na bieżąco**

4. Wskazanie opiekuna usamodzielnienia winno następować co najmniej na 2 miesiące przed osiągnięciem pełnoletności osoby usamodzielnianej, natomiast indywidualny program usamodzielnienia winien być przygotowywany co najmniej na 1 miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności osoby usamodzielnianej i zatwierdzany przez kierownika centrum pomocy rodzinie.

Podstawa prawna: art. 145 ust. 2, 3, 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013, poz. 135, ze zm.)

Termin realizacji zalecenia: **na bieżąco**

5. Wypłacana kwota pieniężna do własnego dysponowania przez wychowanków nie może być mniejsza 10 zł.

Podstawa prawna: § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720).

Termin realizacji zalecenia: **na bieżąco**

Pouczenie:

Zgodnie z art. 125 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2013, poz. 135, ze zm.) podmiot prowadzący placówkę opiekuńczo – wychowawczą, któremu wydano zalecenia pokontrolne może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tych zaleceń, zgłosić do nich zastrzeżenia.

Kierownik jednostki kontrolowanej w terminie do dnia **15 sierpnia 2013 r.** winien przekazać Wojewodzie Dolnośląskiemu informację o sposobie wykonania zaleceń lub wykorzystania wniosków lub przyczyn ich niewykorzystania, bądź o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Dorota Głazybowska
Z-CADYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej.....
(kierownik komórki do spraw kontroli)

Do wiadomości:

- 1) Dyrektor Ogniska Wychowawczego dla Dziewcząt w Lubaniu,
- 2) a/a

